quæ non habet locum inter eos, ut *in leg.* 1. *& per totum. ff. de Donat. inter virum & uxor.* non valet nec habet locum inter sponsos de præsenti. Tertiò deducitur & infertur, quòd legatum vel promissum alicui sub conditione *si matrimonium contrahat*, habet etiam locum si contrahat sponsalia de præsenti. Quartò deducitur & infertur, quòd pœnæ positæ mulieri nuptæ adulterium committenti, habent etiam locum in sponsa de præsenti. Quintò deducitur & infertur, quòd sicut uxor conjugata nihil potest agere sine licentia mariti, ita nec sponsa de præsenti. Sextò finaliter & conclusivè deducitur & infertur, quòd omne illud quod reperiatur dispositum in marito & uxore, habebit etiam locum inter sponsos de præsenti. Tamen in casu hujus legis pro forma & substantia requiritur quòd matrimonium sit celebratum cum velationibus & solemnitatibus Ecclesiæ, ad hoc ut filius vel filia efficiatur sui juris, & habeatur pro emancipato: & per consequens, per sponsalia de præsenti mutuo consensu contracta, & etiam sequuta copula, non liberatur nec eximitur à patria potestate, nec habetur pro emancipato: Primò, quia non est eadem ratio: Secundò, quia verba legis repugnant, in quantùm copulativè loquitur & dicit, *casado, y velado, &c.* & ad veritatem copulativæ requiritur implementum utriusque: text. est *in leg. Si hæred. plures. ff. de Condit. inst.* text. *in leg. Si te solum. versic. fin. ff. de Hæred. instit.* text. *in leg. Si is qui ducent*, §. 1. *ff. de Rebus dub.* text. *in leg. Si ita quis de Verbor. obligation.* text. *in leg. Si quis ita eodem titul.* text. *in* §. *Si plures, Inst. de hæred. instit.* (*h*) Confirmatur ex sententia Bald. *in leg. Non sine. Cod. de Bonis quæ liber.* ubi dicit, quòd si in aliqua lege vel statuto reperiatur aliquod verbum, denotans plenam & totalem solemnitatem & consummationem matrimonii, illa est servanda: & sequitur & valdè commendat ibi Paul. de Castr. & Philipp. Corne. Tertiò, quia quando aliqua lex vel statutum fundat se in aliqua qualitate, ante omnia debet de ea constare, & censetur requisita pro forma: text. est *in leg. Prætor ait*, *la* 2. §. *Hæc autem actio, versic. Docereque. ff. de Vi bonor. raptor.* quem ad hoc notat & commendat ibi Alb. & Angel. text. *in leg.* 1. §. *Habet itaque. ff. Si quis test. liber esse jus. fuer.* text. *in leg.* 3. §. *Hoc autem interd. versic. Itaque. ff. de Itin. actuq. priv.* text. *in l.* 1. §. *Ait prætor. ff. Ne quid in flum. publ.* sed nostra lex fundat se in qualitate velationis: ergo debet præcedere.

3 Item adde, quòd in tantùm filius vel filia per contractum matrimonii efficitur sui juris, & habetur pro emancipato vel emancipata; ut habeat locum & procedat in omnibus & per omnia & quoad omnes effectus favorabiles vel odiosos ipsi filio vel filiæ: ita probat nostra lex, in quantum dicit: *En todas las cosas para siempre.* Confirmatur etiam, quia duæ qualitates contrariæ non debent concurrere in eodem subjecto: text. est notabilis *in leg. Si tibi. ff. de Adoption.* & ibi communiter DD. & tenet expressè Bart. *in leg. Si maritus*, *la* 2. §. *Legis Juliæ. ff. de Adult.* & ibi DD. Confirmatur etiam, quia actus vel effectus inductus per modum fictum, non minus operatur quàm si induceretur per actum verum & naturalem: text. est *in leg. Quod meo.* §. *vend. ff. de Acquir. poss.* text. *in leg. Certè*, §. 1. *ff. de Precar.* text. *in cap. Contingit, de Dolo & contum.* (*i*)

Ex qua lege sic declarata primò infero, quòd licèt filius, nepos, vel descendens in potestate, quidquid quærat, quærit patri, ut *in leg.* 1. *& per tot. Cod. Per quas personas*, *& in leg.* 1. *& per tot. Cod. de Bonis quæ liber.* hodiè tamen non, postquam contraxit matrimonium. Secundò, quòd licèt filius qui est in potestate, non possit esse in judicio sine licentia patris, ut *leg. fin.* §. *Necessitate, Cod. de Bon. liber.* tamen hodiè filius conjugatus sic. Tertiò, quòd licèt lis nulla possit esse inter patrem & filium in potestate, ut *in leg. Lis nulla. ff. de Jud.* hodiè tamen sic, post contractum matrimonium. Quartò, quòd licèt de jure communi pater habeat usumfructum in bonis adventiis filii; hodiè tamen non, post contractum matrimonium. Quintò, quòd licèt de

(*h*) Gutierr. *in Repet.* §. *Sui, num.* 120. *Instit. de His qui sunt sui*, Aceved. *in leg.* 8. *titul.* 1. *lib.* 5. *Recopil. num.* 1. itaque velatio necessariò intervenire debet, ut effectus legis nostræ sequantur: & multos alios casus, ubi velatio desideratur ut matrimonium effectum sortiatur, vide per Avil. *in cap.* 47. *Prac.* §. 4. *incip. ò casado.* Castr. *hic*, verb. *Velandose.*

(*i*) Ergo talis filius uxoratus non transmittit patris hæreditatem non aditam virtute suitatis, sicut nec emancipatus per patrem transmitteret, ut docetur 1. *tom. Variar. cap.* 9. *num.* 4. Menoch. *in leg. Si emancip. num.* 12. *Cod. de Juris, &c.* & vide Castill. *hic*, quem refert & sequitur Gutierr. *in* §. *Sui, num.* 121. & Aceved. *ubi suprà num.* 150. & ad nostræ sententiæ confirmationem facit *lex Cum ex ratione*, §. *fin. de Excus. tut.* & vide Bald. *in leg. Quod favore* 7. *oppos. num.* 10. *Cod. de Leg.* Socin. *in leg.* 1. *num.* 1. *de Legat.* 1. contra Suar. *in leg.* 1. *titul. de Testam. lib.* 3. *Fori.*

de jure communi pro delicto per filium commisso contra patrem judex teneretur dictare sententiam secundùm voluntatem patris, ut *in leg.* 3. *Cod. de Patria potestate*, hodiè tamen non, post contractum matrimonium. Sextò, quòd licèt filius vel descendens ratione patriæ potestatis & suitatis de jure communi poterit transmitere hæreditatem ad quoscumque; hodiè tamen non, post contractum matrimonium. Septimò, quòd licèt de jure communi nepos natus ex filio conjugato sit in potestate avi, ut juribus suprà dictis; tamen hodiè per istam legem nepos non erit in potestate avi, sed patris. Octavò noviter & singulariter infero, quòd hodiè per istam legem nepos natus ex filio tantùm desponsato per verba de præsenti, & non velato, erit in potestate avi sicut de jure communi; cùm non sit natus ex filio conjugato & velato, ut nostra lex requirit: & in hoc nepote hab bunt locum & verificabuntur omnes effectus patriæ potestatis. (*k*)

TEXT. XLVIII.

MAndamos que de aqui adelante el hijo, ò hija, casandose, y velandose, hayan para sí el usufructo de todos sus bienes adventicios, puesto que sea vivo su padre: el qual sea obligado à se lo restituír, sin le quedar parte del usufructo de ellos.

Id est:

Præcipimus ut posthac filius, aut filia matrimonio juncti cum Ecclesiastica solemnitate habeant sibi fructum omnium suorum bonorum adventitiorum, etiam vivente patre; qui teneatur ad illa eis restituendum, nec sibi patrem eorum usumfructum relinquat.

COMMENTARII

In Legem XLVIII.

SUMMARIUM.

1 *An pater habeat usumfructum in bonis filii?*
2 *An pater acquirat usumfructum relictum filio?*
3 *An pater habeat usumfructum in majoratu filii relicto à matre?*
4 *Si bona majoratus sint donata à Principe contemplatione patris, an patri acquiratur ususfructus vel filio?*
5 *An ususfructus bonorum filii qui est penes patrem, duret post mortem filii?*
6 *Si pater emancipat filium, an sit penes patrem ususfructus?*
7 *Si filius sit factus Clericus, an pater habeat usumfructum in suis bonis; & an sit idem, si ingrediatur religionem?*
8 *Si pater ingreditur religionem, an amittat usumfructum?*
9 *Si pater remittat filio usumfructum quem in suis bonis habet, an valeat remissio?*
10 *Si pater non remisit expressè usumfructum filio, sed videt & consentit quòd filius percipit fructus bonorum adventitiorum, an per hoc videatur facta remissio?*
11 *An pater habeat usumfructum in legitima filii relicta à matre? & an possit filius meliorari in tertio, & quinto bonorum à matre, sub conditione*, quòd ususfructus non quæratur patri?

(*k*) Vide Matienz. *in leg.* 8. *tit.* 1. *lib.* 5. *glos.* 3. *numer.* 1. Gutierr. *in* §. *Sui, num.* 118. *&* 120. Aceved. *in dict. leg.* 8. *tit.* 1. *lib.* 5. *num.* 7. & si conceptus esset ante nuptiales benedictiones, & post eas nasceretur, idem esset dicendum, argumento text. *in* §. *fin. Instit. quibus modis jus patriæ potestatis solvitur*, idem etiam esset, si morte mariti matrimonium esset dissolutum; quo casu filia reddit ad patriam potestatem: ita Thom. Grammatic. *decis.* 54. *& cons* 87. *num* 5. text. ex regula quæ habet, quòd cessante causa cessat effectus, ex regula, *cessante legis ratione*, de qua *in leg. Quod dictum ff. de Pactis*, *in leg. Adigere.* § *Quamvis de Jure patronat.* Sed nihilominus contrarium videtur verius, ut docet Afflict. *lib.* 2. *Const. rubr.* 2. *num.* 12. Tiraquell. *in lib. de Jure maritali, glossa* 3. & *in tract. Cessante causa*, *limitatione* 5. & Castill. *hic*, quæ opinio fundatur *in leg. Qui libertus ff. de Adoptionibus*, *in leg. final. ff. de His qui sunt sui*, facit etiam Glossa *in Authentica constitutio, quæ de dignitatibus.* §. 1. versic. *Præsult* quæ opinio communis est, secundùm Plat. *in leg. final. num.* 3. *Cod. de Const. lib.* 12. & Angel. Aretin. *in* §. *Filiusfamilias, num.* 5. *quibus modis jus patriæ potestatis solvitur*, ad idem *leg. Si quis hæredem. Cod. de Constit.* & tenendo hanc opinionem, respondeas ad fundamentum Grammatic. procedere ante ffectum rei consummatum, secùs aliàs: ita Bartol. *in leg. Titia Sejo.* §. *Imperator, num.* 10. *ff. de Legat.* 2. & quod suprà dicta communis in praxi servetur firmat Beroj. *dec.* 197. Adde etiam, quòd per matrimonium filius à cura liberatur, licèt minor sit 25. annorum, textus *in leg.* 6. *titul.* 57. *part.* 7. *in fin.* tradit Perez *in leg.* 3. *titul.* 11. *lib.* 14. *Ordinam. fol.* 894. & videas eos quos addidi *ad num.* 2. *suprà*, ibi: *Per contractum matrimonii.*

12 *An pater & filius admittantur unà ad successionem alterius filii in bonis adventitiis?*

13 *Si pater & filius instituantur hæredes ab extraneo, an pater habeat usumfructum in illa parte quæ pertinet ad filium?*

14 *In casibus, in quibus pater habet usumfructum, est legitimus administrator.*

15 *An finito usufructu, teneatur pater reddere rationem prædictæ administrationis?*

16 *Hodiè, si pater alienavit bona adventitia filii quæ administrabat, an possit filius agere contra patrem?*

17 *In casibus, in quibus pater non habet usumfructum in bonis filii, an possit esse ejus tutor vel curator, & an teneatur reddere rationem?*

18 *Si pater est legitimus administrator & ex causa justa debeat vendere aliqua bona filii. an requiratur decretum judicis?*

1 NOta decisionem hujus legis: Pro cujus perfecta declaratione dico, quòd pater ratione potestatis, quam habet in filium, habet & acquirit ipso jure ex legis dispositione usumfructum in omnibus bonis filii, modò sibi proveniant à matre vel ejus linea, modò à consanguineis, modò ab aliis penitus extraneis, & proprietas reservatur ipsi filio, textus est capitalis & expressus *in leg.* 1. *Cod. de Bonis matern.* cujus verba sunt: *Res quæ ex matris successione, sive ex testamento, sive ab intestato fuerint ad filios devolutæ, ita sint in parentum potestate, ut utendi fruendi dumtaxat habeant in diem vitæ facultatem, dominio videlicet earum ad liberos pertinente*: text. *in leg.* 2. *eodem titul.* text. *in leg.* 1. 2. & 3. *Cod. de Bonis quæ liber.* textus capitalis & expressus *in leg. Cum oportet, eodem tit.* text. *in leg. fin. cum omnibus* §§. *Suis, eodem titul.* text. *in leg. fin.* versic. *Si verò defuncta persona. Cod. ad Tertulian.* textus *in leg. final. versic. fin. Cod. Commun. de Successionib.* textus *in* §. *Igitur, Instit. per quas personas cuiq. acquir.* textus *in leg.* 5. *titul.* 17. *part.* 4.

Quòd primò extende, ut procedat etiamsi pater transeat ad secunda vota; quia per hoc non privatur usufructu: test. est *in leg. fin. Cod. de Bonis maternis*, & ibi notant Bartol. Odofred. Petr. Cin. Jacob. Butr. Alb. Bald. Angel. Salyc. Paul. Corne. & communiter DD.

2 Secundò extende, ut procedat in usufructu relicto filio; quia ille quæritur patri, vel saltem commoditas ejus, & post mortem patris remanet apud filium; & etiam post mortem filii remanet apud patrem: textus est *in leg. fin. Cod. de Usufruct.* & ad hoc notant & commendant ibi Bartol. Odofred. Petr. Cin. Jacob. Butr. Alberic. Bald. Angel. Salycet. & Paul. de Castr. & non est alibi, secundùm eos: & illum textum ad hoc reputat mirabilem Angel. de Aretin. §. *Finitur, Instit. de Usufruct.* 1. *column.* Sed advertendum, quòd ille textus est valdè difficilis, & videtur quòd non possit procedere, à sufficienti partium enumeratione: nam aut ususfructus fuit relictus filiofamilias contemplatione ipsius filii; & tunc jus ususfructus, & ut dixerim, proprietas ejus residet penes filium, commoditas verò tantùm residet penes patrem: quia in usufructu datur proprietas & dominium saltem impropriè, & datur etiam commoditas fructuum: ita probat text. *in leg. Qui usumfructum, in fin. ff. Si ususfructus petatur*, text. *in leg. In venditione. ff. de Bonis author. jud. possess.* textus *in leg. Mævius* §. *penult. ff. de Legatis.* 2. text. *in leg. Talem*, §. *fin. ff. de Hæred. inst.* & tradit Glossa reputata singularis *in leg. Naturaliter.* §. *Nihil commune. ff. de Acquirend. possess. in glossa* 1. & ibi communiter DD. Bartol. & DD. *in leg. Qui usumfructum. ff. de Verbor. obligation.* Idem Bart. & Alberic. *in dict. leg. In venditione. ff. de Bon. author. jud. pos.* Paul. de Castr. post Antiquos *in Rubr. Cod. de Usufruct.* & talis proprietas, & sic jus ususfructus potest esse penes unum, & commoditas penes alium, ut *in leg. Arboribus.* §. 1. *ff. de Usufruct.* & *in leg. Necessario.* §. *final ff. de Peric. & commod. rei vend.* & notatur *in leg. Si ususfructus. ff. de Jure dot.* & tale jus dependet ab ipso fructuario, & non verò ab eo qui percipit commoditatem: & hoc casu, per mortem filii finitur & extinguitur talis ususfructus, argumento prædictorum jurium, & in expressò ita probat text. *in leg. Si filiofamil. la* 2. *ff. de Don. causa mortis.* Si verò ususfructus relinquitur filio contemplatione patris, tunc statim pleno jure quæritur ipsi patri; & sic ipsum jus ususfructus, proprietas & commoditas ejus transeunt in patrem, unde per mortem solius patris, & non filii finitur & extinguitur ususfructus, argumento text. *in dict. leg. Si filiofamilias, la* 2. *ff. de Donat. causa mortis*, & *in leg. Cùm oportet. Cod. de Bonis quæ liber.* Si verò ususfructus relinquitur filio simpliciter, & non potest constare cujus contemplatione sit relictum; tunc ipsum jus ususfructus & proprietas ejus videtur quæri filio, & sola commoditas patri, sicut reperitur dispositum in bonis adventitiis; & per consequens in nostro casu ususfructus deberet finiri & extingui morte ipsius filii, cùm in ejus persona resideat jus ususfructus; & sic in nullo casu videtur posse procedere & verificari illa lex & ejus dispositio: & in hoc consistit ejus difficultas. Sed breviter respondeo, quòd primis duobus casibus illa lex non procedit; quia si constat cujus contemplatione ususfructus relictus est, ejus sola morte finitur, ut dictum est: in

in tertio verò casu, quando simpliciter filiofamilias relinquitur ususfructus, & non potest constare cujus contemplatione, eligitur media via, ut sola morte unius non finiatur nec extinguatur, sed morte utriusque, taliter quod post mortem filii ususfructus remaneat apud patrem, & post mortem patris remaneat apud filium superviventem: Nec obstat, quòd in dubio bona relicta vel quæsita filio quæruntur sibi quoad proprietatem, & patri quoad usumfructum: Quia illud est verum & procedit in aliis bonis mobilibus vel immobilibus: secus verò in usufructu; quia specialiter in eo dispositum est, ut in dubio quæratur superviventi: & iste est verus & proprius casus text. *in l. fin. Cod. de Usufruct.* & in hoc est singularis & unicus secundùm prædictos DD. ibi (*l*)

3 Tertiò extende, ut procedat & habeat locum in bonis majoratus obvenientibus filio ex linea materna, vel aliàs, ut si aliqua nobilis vel illustris fæmina, quæ successit in Comitatu, Ducatu, vel majoratu parentum suorum, nupsit alicui viro; & ea mortua, remansit filius major ex tali matrimonio, qui succedit in dictis bonis majoratus, nam etiam in eis pater habebit usumfructum, & similiter legitimam administrationem, sicut in aliis bonis adventitiis. (*m*)

Et ut veritas hujus conclusionis meliùs appareat, volo magistraliter attingere quæ principaliter pro utraque parte possunt urgere: Et videtur quòd in talibus bonis pater non habeat usumfructum: Primò, quia quando filius vel filia habet aliqua bona à Principe, vel Rege, ex donatione & liberalitate sua, talia bona reputantur castrensia, & in eis pater non habet usumfructum, sed plenò jure quæruntur filio: text. est singularis & unicus in jure *in leg. Cùm multa, Cod. de Bonis quæ liber.* cujus verba sunt: *Si quis igitur à Serenissimo Principe, vel à piissima Augusta, sive masculus sive fœmina, donationes sit consecutus vel consecuta, filiusfamil. tamen constitutus vel constituta habeat hujusmodi res omni acquisitione absolutas, & nemini eas acquirat, nec earum usumfructum pater, vel avus, vel proavus sibi vindicet, sed ad similitudinem castrensis peculii omnem facultatem in eis habeant*, & ad hoc notant & commendant ibi Petr. de Bellapert. Odofred. Bart. Bald. Ang. Paul. de Castr. Salyc. & Philipp. Corne. & ille est casus unicus, & non alibi, in quo fœmina potest habere peculium castrense: secundùm Bald. & Corne. *ibi*: Bald. *in leg. Si uxor. fin. col.* & *quæst. Cod. de Con. insert.* & illum textum reputat singularem Jas. *in Authent. ex testamento*, 5. *col. num.* 11. *Cod. de Collat.* & idem disponit hodiè *lex* 7. *in fin. titul.* 17. *part.* 4. (*n*) Imò, quòd magis est, etiamsi talia bona sint donata à Principe, vel Rege, contemplatione ipsius patris & non filii, pleno jure quæruntur filio quoad proprietatem & usumfructum, & pro-

(*l*) Sed quid si filius postquam est uxoratus toto tempore vitæ patris tacuit, & patri permisit uti usufructu bonorum adventitiorum, neque ipsum usumfructum ab eo ipsius vita exegit? an possit postea hunc usumfructum exigere à patris hæredibus? In qua quæstione Castill. *hic numer.* 11. tenet non posse, quasi ipse filius tacendo & consentiendo patrem usufructu uti, videatur sibi illum donasse; sicut è contrario pater, patiendo filium uti eodem usufructu bonorum adventitiorum, videatur sibi illum remittere, text. *in leg. Cum oport.* §. *Sin autem, Cod. de Bonis quæ liber.* Sed contrarium procul dubio verius est: pro qua sententia non parum urget hæc lex, quæ planè disponit, teneri patrem filio uxorato usumfructum rerum ipsius filii restituere; ergo inuit, quòd si pater aliquo tempore, postquam filius est uxoratus, usumfructum perceperit, tenebitur ipsum filio restituere: ergo quamvis filius taceat, & usumfructum à patre vivente non petat, tenebuntur ejus hæredes ad ipsius restitutionem: & pro eadem opinione est textus optimus, adjunct. Bart. *ibid. in leg. titul. Contestatæ*, §. *ult. ff. de Neg. gest.* ubi scribit Jureconsult. quòd si pater res à se donatas filio emancipato apud se retinuerit, ex his fructus percipiendo, tenebitur filio fructus ipsos eorumque rationem reddere, ubi Bart. inquit, quòd si pater percipit fructus ex præbenda seu beneficio filii, tenebuntur hæredes patris fructus ipsos restituere filio. Neque obstat huic sententiæ text. *in dict.* §. *Sin autem*, est enim longè diversa ratio in patre tacente & patiente filium uti usufructu, quàm in filio; cum in patre detur libera donatio & remissio, quæ cessat in filio, qui propter reverentiam patris fortè non petit usumfructum: unde hæc opinio mihi videtur verissima, quam reperio tenuisse Joan. Gutierr. *de Juramento confirmatorio, cap.* 4. *num.* 8. *cum seq.* Azeved. *in leg.* 9. *titul.* 1. *de los Casamientos, lib.* 5. *Recop. num.* 26.

(*m*) Ut tenet Roderic. Suar. *in quæst. Majoratus.* Gregor. Lop. *in leg.* 7. *glos. penult. tit.* 17. *part.* 4. Matienz. *in leg.* 9. *tit.* 1. *lib.* 5. *Recopilat. glos.* 1. *num.* 5.

(*n*) Has autem intensiones & ampliationes, aliasque plures vide per Matienz. *in l.* 9. *tit.* 1. *lib.* 5. *Recopil. glos.* 1. *per totam*, & per Pinell. *in leg.* 1. *Cod. de Bonis mater.* 2. *part. num.* 24.

procedit illa lex: & in expressò ita tenet & declarat Aretin. *in leg. Sed si plures*, §. *In arrogata*, 2. *col.* ff. *de Vulgar.* & *pupil.* & ultra ipsum ad hoc dupliciter vel tripliciter pondero illam legem. Primò modò: nam textus qui præcessit *in leg. Cùm oportet*, *ejusdem titul.* dicit, quòd data vel donata filio contemplatione patris, quæruntur patri; data verò vel donata contemplatione filii, vel in dubio, quæruntur filio quoad proprietatem, & patri quoad usumfructum: postea verò dicit text. *in dict. l. Cum multa*, (quæ est posterior) quòd data vel donata à Principe, vel Rege, non quæruntur patri, nec in eis pater habet usumfructum; ergo apertè dat intelligere, quòd loquitur in utroque casu; scilicèt, quòd eo casu, quo post dispositionem text. *in dict. l. Cùm oportet*, quærebantur patri, non quærantur illa quæ sunt data à Principe vel Rege: Item etiam, in casu quo quærebantur patri quoad nsumfructum, non quærantur illa quæ sunt data à Principe vel Rege: & ita probat text. ibi dum dicit, *nemini eas acquirat*, *nec earum usumfructum pater*, *vel avus*, *vel proavus sibi vindicet.* Secundò modò, quia ille textus loquitur tam in filio quàm in filia, & non est credendum quòd Princeps vel Rex aliquid donavit filiæ contemplatione ipsius filiæ, sed ipsius patris. Sed ista ratio non concludit, quia potuit esse in servitio reginæ, & ex hoc sibi aliqua donavit. Tertiò modò, quia ille textus loquitur generaliter & indistinctè in quocumque filio vel filia, majore vel minore; unde non est præsumendum quòd fecisset Principi vel Regi aliquod servitium, per quòd ex sua persona donaret, sed tantùm respectu & contemplatione patris. Certè sunt novæ & subtiles ponderationes ad illam legem. Sed bona majoratus censentur proventa à Principe vel Rege, propter licentiam & authoritatem ab eo interpositam: Ergo in eis pater non habet usumfructum. Confirmatur, quia quando actus non potest fieri sine alterius licentia, ab illo dicitur ille actus provenire, argumento text. *in leg. In ædibus.* §. *Quòd filiusfamilias*, ff. *de Donat.* text. *in leg. Profectitia*, §. *Si quis certam.* ff. *de Jure dotium*, text. *in leg. Si consentiente.* ff. *de Manumiss.* text. *in leg. Nepos*, *eodem titul.* text. *in leg. Campanus*, *de Oper. liber.* facit text. *in leg. Unum ex familia.* ff. *de Legat.* 2. & faciunt ea quæ tradit Bart. *in leg. More majorum* 1. & 2. *column.* ff. *de Jurisd. omn. jud.* Bald. *in leg. Ex plucito*, *Cod. de Rerum perm.* Rom. notabiliter *in consil. suo an.* 98. Confirmatur etiam, quia *omnia nostra facimus quibus authoritatem impartimur*, ut *in leg.* 1. §. *Omnia*, *Cod. de Veter. jur. enucl.* & *in leg.* 1. §. *Suprà dictis*, *Cod. de Emendatione*, *Cod. Justiniani*, & *in leg.* 2. *Posted.* ff. *de Orig. jur.* & *in leg. Legitima.* ff. *de Pactis*, & *in cap. Si apostolicæ*, *de præbend. in* 6. & *in* §. *Responsa prudentum*, *Instit. de Jure natur. gen.* & *civil.* Secundo & principaliter facit, quia in bonis majoratus successor non videtur habere plenam proprietatem, sed tantùm usumfructum: ergo in tali usufructu non possit alter ususfructus quæri patri; quia servitus servitutis esse non potest, ut *in leg.* 1. ff. *de Usufruct. legat.* Et in expressò istam sententiam & conclusionem videtur tenere Andreas de Iser. *in cap.* 1. vers. *Valuasores*, 2. *column. num.* 13. *de His qui feudum dare possint*, ubi dicit, quòd si feudum perveniat ad filium ex successione materna, ex dispositione & concessione Principis vel Regis, pater non habet nec acquirit usumfructum ejus (*o*) per text. *in dict. leg. Cum multa*, *Cod. de Bonis quæ liber.* Jacob. de Bellovis. notabiliter *in cap.* 1. §. *Si duo fratres*, *de duobus fratribus*, *de Novo ben. investitis*, & ibi Bald. 2. *column. num.* 6. Mar. de Lauden. 2, *column. in med.* idem Bald. *in leg. Si uxor. fin. column.* & *quæst. Cod. de Condit. inser.* licèt contrarium videatur tenere *in leg. Cùm oportet*, *Cod. de Bon. quæ lib. fin. column.* & *quæst.* tenet etiam Barbat. *in Repet. Rub. de Testament.* 37. *column. numer.* 19.

Sed his non obstantibus, ego teneo contrariam sententiam, imò quòd pater habeat in eis usumfructum, vel saltem commoditatem & legitimam administrationem: Primò, quia regulariter semper pater debet habere usumfructum in bonis adventitiis filii: ut *in juribus suprà allegat.* sed ista sunt adventitia: ergo, &c. Secundo, quia in bonis majoratus successor & possessor habet verum & proprium dominium, licèt bona sint subjecta restitutioni, ut latè & notabiliter dixi suprà *in materia majoratus* 1. *quæst.* ergo filio competat proprietas, & patri ususfructus & legitima administratio, sicut in aliis bonis. Nec obstat text. singularis & capitalis *in dict. l. Cùm multa*, *Cod. de Bonis quæ liber.* suprà allegatus: Quia debet intelligi, quando Rex vel Princeps aliqua bona propria donat filiofa-

(*o*) Idem etiam resolvit latè Isern. *in cap.* 1. *in princip. num.* 8. & 9. *de his qui feudum dare possunt.* Alvarot. *in cap.* 1. §. *Si duo fratres*, *de duobus fratribus*, *de novo beneficio investitis*, & Præpositus, eam opinionem communem dicens, & Gregor. Lop. *in leg.* 5. *glos. magn. tit.* 17. *partit.* 4.

famil. quia in eis pater illius filii non habet usumfructum, quia reputantur bona castrensia beneficio & liberalitate Principis. (*p*) Unde dico, quòd si bona essent donata ab ipso Principe vel Rege simpliciter filiofamilias sine gravamine restitutionis, vel etiam cum gravamine restitutionis, vel etiam per viam majoratus, numquam pater habet usumfructum in talibus bonis. (*q*) Unum tamen est: quòd si bona simpliciter essent donata à Principe vel Rege filiofamil. licèt pater in eis non habet usumfructum; tamen si posteà deveniant ad ejus successores vel hæredes sine vinculo & gravamine regis, pater talis successoris benè habet in eis usumfructum; quia mutatione personæ jam non dicuntur castrensia, nec quasi, argumento text. *in leg. Paulus*, aliàs incipit *per procuratorem*, *de acquirenda hæred.* & ibi DD. & *in leg. fin. Cod. de Inoffic. testam.* secùs tamen est in nostro casu & quæstione, ubi bona non sunt propria Regis vel Principis, sed ipsius primi constituentis majoratum, & successorum ejus, licèt sint effecta inalienabilia propter licentiam & authoritatem Regis vel Principis; tamen per hoc non perdunt primævam & originalem qualitatem bonorum privatorum, & à primo fundatore proventa, argumento text. cum materia, *in leg. Unum ex familia.* ff. *de Legat.* 2. Secundò non obstat secundum fundamentum, in quo dicebam, quòd in bonis majoratus filius & quilibet successor non habet plenam proprietatem, sed tantùm usumfructum; unde in tali usufructu non potest quæri patri alius ususfructus. Quia hoc assumptum est falsum: imò dicendum est, quòd filius & quilibet successor habet verum & proprium dominium in bonis majoratus, ut suprà dictum est; unde meritò patri quæritur ususfructus in eis sicut in aliis bonis: Item etiam, quia licèt filio non quæreretur proprietas, sed ususfructus tantùm, in eo pater haberet commoditatem & legitimam administrationem, argumento text. *in leg. fin. Cod. de Usufruct.* ut suprà dixi & declaravi; & in expressò istam sententiam & conclusionem, licèt sic non declaratam, tenet Roder. Suar. *in sua Repet. leg. Quoniam in prioribus*, *Cod. de Inoffic. testam. fin. quæst.* Unum tamen est, quòd licèt aliàs in bonis filii non vinculatis nec subjectis restitutioni, pater non amittat usumfructum per mortem filii, ut latiùs infrà proximè deducam; tamen in istis bonis majoratus vinculatis & subjectis restitutioni, pater amittit usumfructum per mortem filii, & liberè bona debent transire ad alium succesorem majoratus: quia resoluto jure dantis, resolvitur jus accipientis, argumento text. *in leg. lex vectigali.* ff. *de Pignoribus*, & *in leg. Si quis domum*, §. 1. ff. *Locat.* (*r*) & in specie pro hac sententia & conclusione facit textus notabilis & expressus juncta communi opinione *in leg. Filiofam. la* 1. ff. *de Donat. causa mort.* ubi habetur, quòd si ususfructus relinquitur filio comtemplatione ejus, quòd licèt commoditas ejus quæratur patri, tamen mortuo filio expirat illud jus in utriusque persona: ut dixi suprà proximè, tangendo intellectum *leg. fin. Cod. de Usufruct.* & in expressò ita tenet Bald. loquendo in feudo, *in leg. Cum oportet*, *fin. column.* & *quæst. Codic. de Bonis quæ liber.*

5 Quartò extende, ut procedat & habeat locum etiam post mortem filii, (*s*) nam si pater habet usumfructum in bonis filii, & talis filius moriatur vivente patre, pater semper retinet prædictum usumfructum per totum tempus vitæ suæ, & sic talis ususfructus durat post mortem filii: text. est formalis & expressus *in leg. fin. versic. penultim. Cod. ad Trebellian.* cujus verba sunt: *Sin verò defuncta persona in sacris patris constituta decesserit*, *pater quidem usumfructum*, *quem* & *vivente filio habebat*, *teneat*, *donec vivat*, *incorruptum*, & ibi ad hoc notat & commendant Bartol. Odofred. Alberic. Bald. Angel. Salycet. Paul. Corne. & communiter DD. text. *in leg.* 3. *in fin. versic. fin. Cod. Commun. de Success.* textus *in leg.* 3. *in fin. Codic. de Bonis quæ liber.* text. *in l. Quocumque*, versic. *Parentibus*, *eodem titul.* text. *in leg. fin.* §. *Filiis autem*, *eodem titul.* ubi dicitur, quòd filius non potest testari in bonis suis, in quibus pater habet usumfructum: ergo aper-

(*p*) Sic illum textum intellexit Matienz. *in leg.* 9. *titul.* 1. *lib.* 5. *Recopilat. gloss.* 2. *num.* 10. vide etiam Roderic. Suar. *in quæst. Majoratus*, *num.* 25. & Matienz. *de Success. creat. lib.* 3. §. 26. *num.* 5. ita etiam illam textum intellexit Aretin. *in leg. Sed si plures. In arrogato*, 2. *column.* ff. *de Vulgari.*

(*q*) Et ita resolvit Suar. *in quæst. Majoratus*, *num.* 17. & 28. Gregor. *in leg.* 7. *gloss. penult. titul.* 17. *part.* 4.

(*r*) Idem probat Gomez Arias *in leg.* 46. *Taur. num.* 5. *ad finem.* Pinell. *in* 1. *part. num* 41. Matienz, *in leg.* 9. *titul.* 1. *gloss.* 1. *num.* 9. *lib.* 5. *Recopil.*

(*s*) Ut tenet Pinell. *in leg.* 1. *Cod. de Bonis matern.* 1. *part. num.* 39. qui hanc communem sententiam dicit: Matienz. *in dict. leg.* 9. *titul.* 1. *lib.* 5. *Recopilat. gloss.* 1. *num.* 5. Aceved. *ibidem. numer.* 4.